

De parochiekerk van Heiloo in brand gestoken.

In 1573 veroveren de Spaanse troepen Haarlem en trekken vervolgens richting Alkmaar. In enkele berichten wordt melding gemaakt van de verwoesting van de kerk in Heiloo door de geuzen in opdracht van Sonoy, in zijn functie van gouverneur van het Noorderkwartier van Willem van Oranje. Onduidelijk is of de kerk van Heiloo toen ook daadwerkelijk door de geuzen in brand is gestoken. Waarschijnlijk heeft die verwoesting een jaar later plaats gevonden; drie argumenten pleiten voor het jaar 1574.

1. Voor de belegering van Alkmaar begon, lagen er reeds geuzentroepen in Heiloo en Egmond aan de Hoef. Nergens wordt vermeld dat deze troepen de kerk in Heiloo zouden hebben vernield.
2. Op een schilderij van een onbekende meester wordt een beeld geschetst van de situatie rond Alkmaar tijdens het beleg in 1573. Op dit schilderij staat de parochiekerk van Heiloo als niet verwoest afgebeeld, weliswaar zonder spits. Wellicht ontbreekt de torenspits door stormschade of blikseminslag. Ook wordt beweerd dat het houtwerk van de spits gebruikt zou zijn voor het aanleggen van verdedigingswerken in Alkmaar.
- 3.

4. In het dagboek van broeder Wouter Jacobsz. wordt gemeld:

1574 – 2 oktober

Op 2 oktober vertrok ik uit Utrecht en zag onderweg een zeer felle brand en hoorde later dat de geuzen hun schansen, hun hutten en de kerk van Heiloo in brand hadden gestoken en naar Alkmaar waren uitgeweken.

Op den anderden Oktobris quame ick van Utrecht en sage onderweechs een seer swaren brant opghaen ende hoerde naemaels, dat die guesen haar scansen ende hutten metten kerck tot Heyloe an brant gesteken hadden ende binnen Alckmer waren geweken

In de periode is sprake van een aantal incidenten rond het beleg van Alkmaar:

1. Op 18 augustus heeft er een grote brand gewoed in Heiloo, gesticht door de geuzen naar aanleiding van een treffen met Spaanse ruiters.
2. Op 9 juni hebben de geuzen de dorpen Egmond aan de Hoef en Wijk aan zee geheel teniet gedaan door brand.

Na de nederlaag van de Spanjaarden lijkt het redelijk veilig binnen de stadsmuren van Alkmaar, maar in de omgeving zijn er nog voortdurend schermutselingen tussen Spaanse troepen en de geuzen, waarbij op 2 oktober 1574 de kerk in Heiloo in brand is gestoken.